

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток інноваційної економіки є пріоритетом стійкого і якісного економічного росту, що доведено досвідом багатьох зарубіжних країн, де інноваційна економіка забезпечує до 30% зростання ВВП. Інноваційний розвиток суб'єктів підприємницької діяльності є одним з шляхів подолання кризи підприємства, одним з ефективних засобів виживання підприємства в умовах загальної економічної кризи та депресії господарської діяльності. Адже розвиток економічної системи, що заснований на інноваціях, має такі переваги, як забезпечення економічного зростання без пропорційного збільшення споживання сировинних ресурсів. Спрямованість суб'єктів підприємницької діяльності на інноваційний розвиток виникає внаслідок змін процесів виробництва, результатів виробництва, ринку та глобалізація, відносної та абсолютної продуктивності праці, ресурсів, доходів та попиту на товари та послуги.

Основною метою інноваційного розвитку підприємства є підвищення його конкурентоспроможності, що визначається такими факторами, як управлінський ресурс, наявність визначеної стратегії та виробничий і інноваційний потенціал.

Інноваційний розвиток підприємства базується на таких принципах: ієрархічній комплексності факторів інноваційного стану підприємства; системності показників інноваційного стану підприємства; стратегічній направленості інноваційного розвитку підприємства; векторного цілепокладання інноваційного розвитку підприємства; нелінійності інноваційного розвитку підприємства; циклічності інноваційного розвитку підприємства; стійкості інноваційного розвитку підприємства; неперервності інноваційного розвитку підприємства; адаптивності інноваційного розвитку підприємства; синергетичного ефекту впливу змін на інноваційний розвиток підприємства; інтегрованості інноваційного розвитку підприємства; балансу інтересів суб'єктів інноваційного процесу.

Сукупність вказаних принципів може бути покладено в основу формування механізму інноваційного розвитку суб'єкта підприємницької діяльності підприємства. Механізм інноваційного розвитку завжди формується під впливом конкретних умов господарювання і призначений для організації та здійснення економічної, а саме інноваційної діяльності підприємства для

досягнення його цілей. Отже, механізм розглядається як система умов, інструментів і процедур, які дозволяють визначити вектор та силу впливу системи управління, що дозволяє отримати цільові зміни інноваційного стану підприємства.

Забезпечення інноваційного розвитку має сприяти зародженню і ефективному пошуку нововведень, тобто повинен бути наявний відповідний механізм, що дає змогу прискорити процес генерування інновацій на підприємстві.

Комплексний інноваційний механізм розвитку підприємства повинен включати такі елементи та інструменти: організацію інноваційної діяльності; розробку і впровадження інновацій; фінансування та стимулювання інноваційної діяльності; технологічний трансфер; інтелектуальну власність. Усі елементи механізму повинні діяти в певній послідовності і характеризуватися взаємопов'язаністю і узгодженістю.

Формування механізму інноваційного розвитку підприємства відбувається з дотриманням таких умов: механізм інноваційного розвитку підприємства повинен бути логічно структурований від визначення потреби в інноваційному розвитку до розрахунку показників оцінки ефективності обраної моделі інноваційного розвитку; необхідно враховувати інновації у всіх сферах діяльності підприємства (управлінської, економічної, технічної, технологічної, організаційної, соціальної та ін.); формування механізму повинно відбуватися на базі ресурсного підходу, який дає змогу найкращим чином здійснювати інноваційний розвиток підприємства; для побудови ефективного механізму необхідно сформувати систему показників, яка дає змогу оцінити потребу господарюючого суб'єкта в інноваційному розвитку, а також аналізувати та оцінювати результати від функціонування даного механізму; розроблений механізм інноваційного розвитку повинен збігатися з місією підприємства; при виборі програми інноваційного розвитку повинен бути врахований інноваційний потенціал окремого господарюючого суб'єкта.

Таким чином, в основу формування механізму повинна бути покладена модель, що дає змогу комплексно оцінити інноваційний потенціал підприємства, а інноваційний розвиток підприємства має ґрунтуватися на наявних і нових фундаментальних знаннях, не повинен суперечити основним вимогам і принципам, покладеним в основу державного і регіонального регулювання інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів.